

Διωναία (*Dionaea muscipula*), το πιο δημοφιλές σαρκοφάγο φυτό

Πώς γίνεται ένα φυτό να τρέφεται με έντομα; Ας μιλήσουμε για τη διωναία, ένα εντυπωσιακό φυτό που κατάγεται από την Αμερική και αποτελεί το πιο αναγνωρίσιμο σαρκοφάγο φυτό στον κόσμο. Με χαμηλή ανάπτυξη που φτάνει σε ύψος 10-15 εκατοστών, η διωναία ξεχωρίζει για τα τροποποιημένα φύλλα της που μοιάζουν με δαγκάνες. Το έντονο χρώμα τους και το άρωμα νέκταρ που εκλύουν προσελκύει έντομα, τα οποία παγιδεύει για να αποτελέσουν την τροφή της. Η διωναία είναι πραγματικά ξεχωριστή. Δεν είναι τυχαίο πως ο Δαρβίνος είχε χαρακτηρίσει τη διωναία ως ένα από τα πιο αξιοθαύμαστα φυτά στον κόσμο. Ας δούμε αναλυτικά, πώς τρέφεται η διωναία, καθώς και τι φροντίδα χρειάζεται για να τη διατηρήσουμε στο σπίτι μας

1. Η διεθνής ονομασία του φυτού, Venus flytrap, μεταφράζεται στα ελληνικά ως μυγοπαγίδα της Αφροδίτης. Προέρχεται από τη λατινική ονομασία *Dionaea muscipula*, καθώς σύμφωνα με τη μυθολογία, η Αφροδίτη ήταν κόρη της Διώνης. Εξελικτικά, η διωναία αναπτύχθηκε σε φτωχά εδάφη που δε διέθεταν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά για να επιβιώσει. Για να εξισορροπήσει την έλλειψη θρεπτικών στοιχείων στο έδαφος, η διωναία ανέπτυξε τροποποιημένα φύλλα που μοιάζουν με δαγκάνες και λειτουργούν ως παγίδες για να τρέφεται με έντομα. Όταν κάποιο έντομο ακουμπήσει τα τριχίδια – αισθητήρες που βρίσκονται στο εσωτερικό των ειδικών φύλλων, η παγίδα ενεργοποιείται και τα φύλλα της διωναίας κλείνουν αστραπιαία.
2. Θα χρειαστεί να περάσουν περίπου 10 μέρες για να χωνέψει την τροφή που έχει καταπιεί, με τη χρήση ειδικών ενζύμων που παράγει. Στη συνέχεια, θα ξανανοίξει τα φύλλα της για να υποδεχθεί καινούργια λεία. Αν βάλουμε κάποιο

άλλο αντικείμενο, που δεν αποτελεί τροφή, μέσα στο φύλλο-παγίδα, ο μηχανισμός θα ενεργοποιηθεί και πάλι. Σε αυτή την περίπτωση, όμως, το κλείσιμο της παγίδας θα διαρκέσει 1-2 μέρες.

3. Χρειάζεται έντομα για να επιβιώσει η διωναία; Αν και γνωστή ως σαρκοφάγο φυτό, θα ήταν πιο σωστό να την ονομάσουμε εντομοφάγο, καθώς τρέφεται κυρίως με μικρά έντομα όπως κουνούπια, μυγάκια, σκνίπες. Μπορεί, επίσης, να φάει αράχνες, γυμνοσάλιαγκες ή μικρά σκουλήκια. Ωστόσο, η τροφή με έντομα δεν είναι απαραίτητη για την επιβίωση της. Η διωναία είναι φωτοσυνθετικό φυτό που όταν έχει αρκετό φως και νερό, μπορεί να αναπτύσσεται λαμβάνοντας θρεπτικά στοιχεία από το έδαφος. 3. Σε τι συνθήκες αναπτύσσεται η διωναία; Η διωναία κατάγεται από υποτροπικές περιοχές και στο φυσικό της περιβάλλον ζει σε βάλτους που χαρακτηρίζονται από ζέστη και υψηλή ατμοσφαιρική υγρασία. Αναπτύσσεται καλύτερα σε περιβάλλον με αρκετή υγρασία και θερμοκρασίες μεταξύ 10-30°C. Από τα μέσα της άνοιξης ως και τις αρχές του φθινοπώρου, μπορούμε να τη διατηρούμε σε εξωτερικό ημισκιερό χώρο. Η διωναία αγαπάει το φως. Αν τοποθετήσουμε την διωναία σε εσωτερικό χώρο, επιλέγουμε φωτεινές θέσεις που δεν την χτυπούν οι απευθείας ακτίνες του ήλιου, καθώς μπορούν να ξεράνουν τα φύλλα της. Αν την τοποθετήσουμε σε σημείο χωρίς πολύ φως, η διωναία χάνει τη ζωντάνια της και χάνεται το έντονο κόκκινο χρώμα από το εσωτερικό της παγίδας.
4. Τι γλάστρα και τι φυτόχωμα θέλει η διωναία; Λόγω των συνθηκών θερμοκρασίας και υγρασίας που χρειάζεται η διωναία, μπορούμε να τη φυτέψουμε σε τεράριουμ, δηλαδή ανοικτές ή κλειστές γυάλες στις οποίες φυτεύονται συνθέσεις φυτών μαζί με διακοσμητικά υλικά, όπως χαλίκια και βότσαλα. Η διωναία αναπτύσσεται κανονικά και σε γλάστρα. Προτιμάμε μικρά γλαστράκια, πλαστικά ή πήλινα, με διάμετρο μέχρι 20 εκατοστά και φροντίζουμε να διαθέτουν τρύπα στη βάση για να φεύγει το νερό. Σχετικά με το χώμα, προτιμάμε ειδικό φυτόχωμα κατάλληλο για σαρκοφάγα φυτά ή φυτόχωμα για μπονσάι για να τοποθετήσουμε στις γλάστρες. Εναλλακτικά, μπορούμε να φτιάξουμε ένα δικό μας μίγμα

ανακατεύοντας τύρφη και περλίτη σε αναλογία 2:1 ή σε άλλη περίπτωση τριμμένη πευκόφλουδα, χαλίκια και περλίτη σε αναλογία 2:1:1.

5. Πόσο συχνά χρειάζεται πότισμα η διωναία; Η διωναία χρειάζεται πολύ συχνό πότισμα και το χώμα της πρέπει να έχει αρκετή υγρασία. Μπορούμε λοιπόν να ποτίζουμε το χώμα της με ένα ψεκαστηράκι κάθε 1-2 μέρες την περίοδο της άνοιξης και του φθινόπωρου και παράλληλα να ψεκάσουμε το φύλλωμα της. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, μπορούμε να έχουμε το γλαστράκι της διωναίας συνέχεια σε ένα πιατάκι με νερό για να εξασφαλίσουμε μία συνεχή υγρασία στο φυτό μας και έτσι να αποφύγουμε τα καθημερινά ποτίσματα. Αν έχουμε την διωναία σε τεράριουμ, το πότισμα της καθώς και το ψέκασμα των φύλλων της ασφαλώς θα πρέπει να γίνονται σε αραιότερα διαστήματα. Αξίζει να αναφέρουμε πως η διωναία είναι ευαίσθητη στα άλατα που περιέχει το νερό της βρύσης, γι' αυτό προτιμάμε να την ποτίζουμε με βρόχινο νερό ή φιλτραρισμένο.
6. Εμφανίζει λουλούδια η διωναία; Αν και δεν είναι γνωστή για την ανθοφορία της, την περίοδο της άνοιξης, η διωναία εμφανίζει μικρά λευκά λουλούδια. Καλό είναι να αφαιρούμε τα λουλούδια της διωναίας πριν ανθίσουν. Με αυτό τον τρόπο, ενισχύουμε την ανάπτυξη του φυτού. Μπορούμε να αφήσουμε την ανθοφορία να ολοκληρωθεί κανονικά, αν θέλουμε να κρατήσουμε σπόρο για να δημιουργήσουμε νέα φυτά διωναίας.
7. Πώς γίνεται ο πολλαπλασιασμός της διωναίας; Μπορούμε να δημιουργήσουμε τα δικά μας φυτά διωναίας με τρεις τρόπους: α) με διαίρεση φυτού, β) με μοσχεύματα και γ) χρησιμοποιώντας σπόρους.
8. Κι ένα μυστικό για τη φροντίδα της διωναίας Η διωναία πέφτει σε λήθαργο την περίοδο του χειμώνα. Καθώς η διάρκεια της μέρας μικραίνει και η θερμοκρασία πέφτει πιο χαμηλά, τα φύλλα της διωναίας μαυρίζουν και πεθαίνουν από τα ριζώματα. Αυτό είναι φυσιολογικό και αφαιρούμε τα ξερά φύλλα για να αναβλαστήσει το φυτό μέσα στην άνοιξη.

ΤΕΛΟΣ